

Siebenbürgen zur Zeit der Römer und der Völkerwanderung (sub redacția lui Wolfgang Schuller), *Siebenbürgisches Archiv* 30, Böhlau Verlag, Köln-Weimar-Viena, 1994, 276 p.

Titlul volumului reproduce tema principală a celei de-a XXVI-a reuniuni anuale a Cercului de studii transilvane (Arbeitskreis für siebenbürgische Landeskunde), care a avut loc la Mainz, în septembrie 1988: *Transilvania în vremea romanilor și în epoca migrațiilor*. Pe lângă comunicările susținute atunci de N. Gudea, M. Babeș și R. Heitel, de Éva Garam și A. Kiss (Budapesta) și de H. Wolfram (Viena), în prezentul volum sunt publicate și alte câteva studii, în parte încadrate în această tematică (D. Protase, V. Wollmann), în parte în afara ei (K. Horedt, A. Huttmann). Enumerând lucrările care alcătuiesc sumarul volumului, vom adăuga scurte precizări acolo unde titlul nu este suficient de explicit: K. Horedt, *Die Kulturdrift aus der Ägäis in dem Raum zwischen Theiß, Donau und Dnjestr*, p. 1–12 (impulsurile culturale egeene în spațiul carpato-dunărean, în neolitic și epoca bronzului); A. Huttmann, *Die Medizin in Siebenbürgen vor der Einwanderung der Siebenbürger Sachsen*, p. 13–40; D. Protase, *Siebenbürgen in der Römerzeit*, p. 41–70; N. Gudea, *Der römische Limes in Siebenbürgen*,

p. 71–115; M. Babeș, *Siebenbürgen in der Römerzeit. Zur Frage der Kontinuität und der Romanisierung der Geto-Daker*, p. 117–144 (cu o discuție specială asupra ipotezei apartenenței carpice a unor necropole din Provincia Dacia); A. Kiss, *Über ein Insigne des Gepidenkönigs Omharus von Apahida (Siebenbürgen)*, p. 145–169; É. Garam, *Die Awaren (Awaren in Siebenbürgen)*, p. 171–181; R. Heitel, *Zur Frage des Eindringens der Frühlawen in Siebenbürgen*, p. 183–207; H. Wolfram, *Der Donau- und Karpatenraum von der Völkerwanderungszeit bis zum Ende der Karolingerzeit*, p. 209–223 (sinteză de istorie politică, bazată pe izvoarele literare); V. Wollmann, *Die Erforschung der Römer- und der Völkerwanderungszeit in Siebenbürgen bis zu Beginn des 20. Jahrhunderts*, p. 225–270 (istoricul preocupărilor legate de antichitățile epocii romane și a migrațiilor în Transilvania, începând din sec. XIV, cu ilustrație originală). Volumul mai cuprinde o prefață a editorului, prof. W. Schuller, de la Universitatea din Konstanz, și un util indice geografic.

M. B.

GHEORGHE POSTICĂ, *Românii din codrii Moldovei în Evul Mediu timpuriu*, Chișinău, 1994, 238 p., 53 fig., 23 tabele, 4 planșe.

Lucrarea valorifică un bogat material arheologic provenit de la Hansca, una dintre cele mai cunoscute stațiuni arheologice din Republica Moldova. Dealtfel volumul are subtitlul „Studiu arheologic pe baza ceramicii din așezarea Hansca”.

Economia lucrării se prezintă astfel: *Cuvânt introductiv*, care include și un istoric al cercetărilor de la Hansca. Cap. I *Metodologia cercetării*, cu două subcapitole: 1 *Ceramica ca sursă de cercetare istorică*, 2 *Metodele cercetării*; Cap. II *Clasificarea ceramicii*; Cap. III *Sistemizarea complexelor de ceramică*, cu subcapitolele: 1 *Gruparea cultural-cronologică a complexelor de ceramică*, 2 *Gruparea cultural-teritorială a complexelor*, 3 *Cronologia complexelor arheologice*; Cap. IV *Ceramica medievală timpurie din codrii Moldovei – expo-*

nent al continuității românilor, structurat în: 1 *Continuitatea tradițiilor autohtone în producția de ceramică și în relațiile economico-comerciale*, 2 *Continuitatea tradițiilor etno-culturale autohtone și relațiile cu grupurile etnice alogene*.

Autorul stabilește opt etape de locuire la Hansca și anume: etapa I, sec. V–VII; etapa II, sec. VIII; etapa III, sec. IX; etapa IV, sec. X – primul sfert al sec. XI; etapa V, al doilea sfert al sec. XI – începutul sec. XII; etapa VI, sec. XII – începutul sec. XIII; etapa VII, sec. XIII; etapa VIII, prima jumătate sec. XIV.

Fără a discuta scopul declarat al acestui volum, metodele utilizate în demersul cercetării, precum și concluziile la care ajunge autorul, mă voi mărgini să subliniez importanța publicării materialului arheologic în sine. Faptul permite stabilirea unor analogii și comparații cu ceramica